

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascensi proficere cupientium utilitatem ac
subsidium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 5. De Examine Conscientiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

ficillimum, atque aded pulcherrimum quoque sit cognoscere seipsum.

IV. Tertium est, ut solidam quoque praxin cognoscat, acquirendi & exercendi hanc sui cognitionem; quam quidem duplici modo consequi potest, nempe vel per comparisonem sui cum DEO aut cum alijs hominibus, maximè justis & perfectis, uti supra §. 6. num. 1. S. Ignatium doctuisse diximus; vel per accuratam considerationem propriarum infirmitatum & imperfectionum, uti Innocentius Pontifex docuit sequentibus verbis: O vilis conditionis humanæ indignitas! O indigna vilitatis humanæ conditio! herbas & arbores investiga, illæ de se producunt flores, & frondes, & fructus, & tu de te lendes, lumbricos, & pediculos. Illæ de se effundunt oleum, vinum, & balsamum, & tu de te spurum, & urinam, & stercurus. Illæ de se spirant suauitatis odorem, & tu de te reddis abominationem foetoris. Qualis arbor, talis fructus; non enim potest arbor bona malos fructus facere.

§. V.

De Examine Conscientiæ.

I. Est seria super actiones suas quotidianas reflexio; de qua tria præcipuè Ascetæ bene observanda sunt.

II. Primum est, ut magnam æstimationem concipiat de illo; quod obtinebit, si perpenderit, hoc medio multos sanctos Viros, & præcipuè S. Ignatium, præ reliquis usos fuisse ad magnam sanctitatem comparandam; & præterea bene considerârit, quod
S. Bernar-

S. Bernardus de conscientia nostrae dirigendae necessitate sequentibus verbis insinuavit : unicuique liber est sua conscientia , & ad hunc librum discutiendum & emendandum omnes alij libri inventi sunt. Anima verò cum de corpore egreditur , nullum alium librum , præter librum conscientia , secum poterit portare , neque in illo cognoscet , quò debeat ire , vel quid debeat recipere.

III. Alterum est , ut bene percipiat finem & fructum præcipuum , qui per hoc exercitium quaerendus est , & non est alius , quàm puritas conscientia vitæque emendatio , & in tribus præcipue consistit nempe ut , si hætenus fuerunt multi in nobis defectus , posthac sint pauci : deinde ut , si fuerunt maiores , deinceps sint minores : & tandem ut non sint semper iidem ; eandem enim culpam iterum , iterumque ac sæpius repetere , magnæ socordia & negligentia est argumentum.

IV. Tertium est , ut solidum sciat modum , & utrumque hoc examen fructuose peragendi ; quod eodem in eo potissimum consistit , ut 1. regulas & industrias à S. Ignatio & alijs eum in finem præcipuum accuratè observet. 2. Ut in actuali disquisitione per dolori , & emendationis proposito , quàm discutit & inquisitioni defectuum insiltat , cum totus fructus examinis utriusque in morum emendatione consistat , ad quem sine dubio dolor serius & efficax propertum , plùs , quàm omnes aliæ industriæ conducunt. Addit B. Maria Magdalena de Pazz. DEUM plusibi complacere in anima viatrice , quæ se conformat per dolorem , quàm quæ se conformat per amorem (quamvis dolor , quem sentit anima ex offensu DEI ,

non possit nasci nisi ex amore, quem habet erga DEUM, qui est absolutè perfectior dolore (quia per viam doloris plùs exercetur anima in amore proximi, dum alienos defectus deplorat; & præterea hic dolor est species Martyrii, quo animæ fiunt similes in cruce pendentem, & dolore suo possunt compati ejus magnis pœnis, & flere amoris lacrymis ejus passionem. Et cùm dolor sit afflictivus, purgat animam à peccatis. Amor est delectabilior, sed cùm sumus in hoc mundo, ut purgemur, est magis tempus dolendi & patiendi pro amore DEI nostri, ideòque DEUS sibi magis complacet de dolore, quàm amore. 3. Ut in hoc exercitio magnâ cum constantia progrediamur, nec animum abjiciat, etiamsi frequentius in eodem defectus labatur, sed potiùs in memoriam revocet id, quod S. Gertrudi petenti, ut certum aliquem defectum à se DEUS tolleret, idem Dominus respondit, dum dixit: quare velles, ut ego privarer honore illo, & tu infinito fraudareris præmio, quod lucraris, quotiescunque illum defectum vel similem recognoscens de cetero cavendum proponis? nam quando- cunque aliquis studet, pro amore meo defectus suos vincere, tantùm mihi exhibet amoris ac fidelitatis, quantùm miles aliquis Domino suo exhiberet, si strenuè in bello contra inimicos se opponens, omnes manu forti viriliter expugnaret, ac prosterneret.

§. VI.

De Minimorum cura.

I. Est studium providum ac diligens rerum minimarum, sive declinandarum, cùm perfectioni nocent:

cent : sive complectendarum, cum profunt ; de qua
quatuor specialiter Ascetæ scienda sunt.

II. Primum est, ut certò sibi persuadeat, hæc
minimorum curam esse unum ex præcipuis capitibus,
à quibus vigor & progressus religiosæ perfectionis pende-
ret ; cum, ut S. Thomas rectè docuit, omnis scientia
operativa tantò perfectior sit, quantò magis particu-
laria considerat, in quibus est actus. Hinc S.
Chrysostomus ait : Nostri Magistri non solum opus
turpe condemnant, neque tantummodo concupiscentiam
prohibere contenti sunt, sed & vultum impudicum,
& lasciva verba, visumque ineptum, sed & ha-
bitum inordinatum, incessum inconditum atque ca-
morem, & omnino usque ad humilia præcepta debent
cuncta diligentiam disciplinæ. Et S. Ephrem sapiens
monet : Eum, qui cæteris præest, peritissimum esse
convenit, & ad consulendum Saluti Subditorum ve-
gilantissimum, utque singulorum observet incessum,
gestum, motum, & halitum, adhibita etiam debita
earum rerum correctione, quæ minùs conveniunt,
ut ad optimum ea Statum, formamque reducantur.
Magistri enim elementorum non solum figuras Disci-
pulis ostendunt, sed etiam minima quæque puncta,
distinctionesque proponunt. Hinc Alphonsus Rodri-
quez de hac materia differens tandem sic concludit,
aitque, tanti nos debere facere ea, quæ de hac mate-
ria dicuntur, ut servire pro generali regula debeant,
scilicet, quamdiu quis æstimabit, magnique faciet res
parvas, rectè incedet, & DEUS suâ gratiâ ipsum pro-
vehet ulterius ; contra si ipsas negligat, periculose in-
cedet, quia scilicet per istam portam omnia mala in
spiritualem Religiosi domum incurrunt.

III. Alterum est, ut sciat, in quibus potissimum minimorum cura occupari debeat; quæ quidem Nigronus in duo capita, scilicet declinanda & quærenda dividit, ut supra vidimus; Lancizius in tria genera distinguit, quorum primum continet fugienda, nempe peccata & imperfectiones; Secundum observanda comprehendit, nimirum leges scriptas, vivâ voce traditas, consuetudines, opera supererogationis, modum hæc omnia exequendi; Tertium mortificanda includit, scilicet externorum sensuum, & internorum affectuum compressionem ac subjugationem.

IV. Tertium est, ut specialem affectum & amorem concipiat erga minima in omnibus rebus ad quotidianum usum spectantibus, puta victu, vestitu, officijs, honore &c. eumque in finem privilegia ejusmodi minimis concessa bene apprehendat, nempe 1. quod DEO magis placeant, utpote in quibus minimum de commodo & amore proprio reperitur. 2. Quod Christi exemplo & verbis (quibus ad novissimum locum amplectendum hortabatur) magis conformia sint. 3. Quod Proximum magis ædificent. 4. Quod majorem profectûs nostri promovendi occasionem offerant, cum, qui magis nos ipsos abnegamus, deprimimus, & humiliamus; tantò magis in Spiritu proficiamus, & caelestium donorum capaces efficiamur. 5. Quod majorem animo quietem concilient; cum ejusmodi minima semper & ubique inveniantur, faciliùs obtineantur, securiùs & sine invidia possideantur, sine labore conserventur, & sine dolore amittantur; atque adeò verum sit, quòd, qui separat pretiosum à vili, quasi os DEI, id est, specialiter dilectus sit.

V

V. Quar-

V. Quartum est, ut tria illa impedimenta, quae ab electione & cura minimorum non modicè impediunt, fortiter & efficaciter removeat; quorum primum est *falsa opinio*, quâ sibi quis persuadet, nihil utilitatis, dignitatis aut jucunditatis inesse minimis; sed si gemmario de gemmarum pretio judicanti creditur, cur Christo vilissima semper & minima eligenti non perinde credatur? Secundum est *Erroneum aliorum judicium* nihil ejusmodi minima facientium; verum cum Sapiencia hujus Mundi stultitia sit apud DEUM, quis non videt, ejusmodi judicia ab Ascetâ fortiter spernenda, Christi & Sanctorum, Perfectiorumque judicijs postponenda esse? Tertium est *amor proprius* ad optima quæque & splendida secundum carnem appetenda inclinans; sed si commodiora corpori eligimus, cur non potiùs ea, quæ animæ meliora sunt, inquirimus? quid autem melius & pretiosius quàm minimorum cura?

CAPUT IV.

DE ADIUMENTIS EXCITANTIBUS
AD PERFECTIONEM.

§. I.

De Verbo DEI.

I. Est sermo à DEO immediatè vel mediè prolatus; de quo Sequentia Ascetæ sunt noranda.

II. Primum est, ut necessitatem Verbi divini bene apprehendat, quam quidem sat clarè Philoſophus quentibus verbis ostendit: Ut vera sanitas, quam nullus morbus præcessit in corpore, à solo DEO largitur.